

dr Tomasz Załuski
Uniwersytet Łódzki

Biologia polityczna Kanta

Za wyraziciela ducha oświecenia i kodyfikatora projektu nowoczesności często uważa się Kanta. To jednak nie gest ścisłego oddzielenia poszczególnych dziedzin kultury i wyznaczenia granic odpowiadających im władz był zwieńczeniem oświecenia i uwolnieniem dynamiki rozwojowej nowoczesności, lecz konfiguracja zagadnień zawartych w *Krytyce władzy sądenia*, traktacie zaniechanym, pomijanym, redukowanym do wąsko rozumianej refleksji estetycznej. W tym „dziele wieku starczego, za którym stale będą podążać następcy”, dziele, w którym „wszystkie władze ducha wykraczają poza własne granice” (Deleuze/Guattari), zostaje naszkicowany projekt urzeczywistnienia wolności w świecie zmysłowym. Można się w nim też dopatrzeć zarysów nowej ontologii, która miała przybrać formę czynu i aktu twórczego, swoistej „ontopojologii”, zakładającej określoną konfigurację *praxis*, *ethos* i *creatio*. Dzieje nowoczesności aż po czasy współczesne – a przynajmniej jednego z jej nurtów – można rozpatrywać w kategoriach kolejnych aktów reinterpretacji/transformacji konfiguracji zagadnień, którą znajdziemy w trzeciej Krytyce: wolność, zmysłowość, wielość i różnorodność, organiczność, technologia, władza sądenia, kultura, ludzie jako jednostki i jako gatunek, antropoteologizm, życie, (bio)polityka, przedmioty materialno-symboliczne itd. Założenia i ograniczenia tej konfiguracji były przedmiotem silnej, praktycznej i teoretycznej kontestacji w ostatnich dekadach. W efekcie trzecia Krytyka domaga się całościowego „przepisania”.

W tekście – będącym ćwiczeniem z „przepisywania” trzeciej Krytyki – podejmuję próbę rekonstrukcji tego, co można by nazwać swoistą „biologią polityczną” Kanta, który tworzy zręby swej filozofii politycznej w kontekście refleksji nad zagadnieniem żywych organizmów. Możliwość transformacji paradygmatu myślenia o polityce, jaki wyznacza organiczna metafora ciała politycznego wskażę konfrontując Kantowskie ujęcie organizmu z Derridiańskim motywem samoodporności. Zastanowię się też nad odniesieniem „biologii politycznej” Kanta do problematyki podejmowanej przez dyskurs biopolityki – do kwestii życia jako przedmiotu politycznego wytwarzania i organizowania, kształtowania i obróbki.